SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVII. No. 187. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, SEPTEMBER 29, 1990 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 29-го ВЕРЕСНЯ 1990 Ч. 187. РІК XCVII

ВІЙСЬКОВІ ПАТРУЛІ ЗАПОВНИЛИ СТОЛИЦЮ УКРАЇНИ

Київ (УПА, ІНВІС, А. Зубков). — В неділю, 30-го вересня тут має відбутися всеукраїнський мітинґ протесту проти підписання нового союзного договору. З усіх областей України люди збираються приїхати на цей мітинґ. У зв'язку з цим 24-го вересня на вулицях Києва з'явилися посилені військові відділи, озброєні пістолетами та ґумовими кийками. Ще більше їх на автобусних і залізничних станціях, вони чіпко „пасуть очима" пасажирів, що виходять з поїздів, автобусів чи з іншого транспорту. У вівторок, 25-го вересня, пізно ввечері на перехрестях довжелезного Повітрянофльотського проспекту та інших головних вулицях міста виставлені озброєні автоматами десантники.

На запити спантеличених киян міліціянти і військовики відповідають однозачно: „Нє твойо дєло! Провалівай!" Якщо будь-хто видався їм підозрілим, затримують „до виясненія лічності".

До столиці України підтягаються ночами все нові сили „охорони порядку", всі військові училища Києва перебувають у стані підвищеної бойової готовности. Водночас представники страйкових комітетів повідомляють, що на багатьох підприємствах, заводах, фабриках, у навчальних закладах отримано вказівку Київського обласного комітету Компартії негайно провести збори комуністів та трудових колективів, на яких, одностайно засудити дії „екстремістів" і підтримати новий союзний договір.

В понеділок, 24-го вересня, до помешкання активіста УРП Анатолія Зубкова, кореспондента УНВІС, завітало двоє невідомих осіб у цивільному. А перед тим у помешканні хтось виключив телефон. В помешканні був лише батько журналіста, пенсіонер Петро Самусенко, отож гості, не знайшовши Зубкова, накинулися на літню людину і жорстоко побили, пообіцявши, що доберуться і до самого Зубкова. Причиною цього, можливо, було те, що недавно на багатолюдному мітинґу А. Зубков розповів про політичні махінації, до яких вдається голова Верховної Ради України Леонід Кравчук. Відразу ж після мітинґу були застосовані репресії проти кількох учасників та організаторів його. Приходили тоді й до Зубкова, але не застали його. Тепер прийшли знову і помстилися на батькові.

АСОЦІЯЦІЯ ДЕМОКРАТИЧНИХ РАД І ДЕМОКРАТИЧНИЙ БЛЬОК ВІДБУЛИ НАРАДУ

Київ (Укрінформ, Адам Янушевський). — Асоціяція Демократичних Рад і Демократичних Бльоків відбули 24-го вересня в Житомирі нараду напередодні відкриття чергової осінньої сесії Верховної Ради УССР. В нараді взяли участь представники льокальних організацій Демократичного Бльоку із 40-ка місцевостей України, як також кільканадцять депутатів Верховної Ради СССР і УССР, продовжуючи таким чином конференцію, перша частина якої відбулася 28-го і 29-го липня в Дніпродзержинському.

На житомирській конференції присутні дискутували справи і проблеми переходу економіки на вільний ринок, створення спеціяльного фонду для розвитку України, потребу економічних зв'язків з іншими республіками і країнами, культурну виміну між Україною і діяспорою тощо. Приустні дискутували також проблему побору до війська юнаків в Україні і потребу закону, який умовжливить юнакам відбуття військової служби у своїй республіці.

Конференція затвердила статут Асоціяції Демократичних Рад і правильник, обрала Координаційну Раду очолювану депутатом Верховної Ради СССР Сергієм Конєвим.

Рішено також видавати свою власну газету „Голос Громадянина", яка буде виходити в Житомирі. У своєму зверненні до депутатів Верховних Рад СССР і УССР, льокальних керівників і громадськости, конференція домагається резиґнації з посту голови Верховної Ради УССР Леоніда Кравчука, голови Ради Міністрів Масола і його уряду, розпущення Комуністичної партії і націоналізації її майна. Конференція закликає до дисципліни і порядку в поодиноких областях, головно там, де вже діє самоуправа, домагатися повної суверенности й незалежности, згідно з конституцією СССР.

Якщо ці вимоги не будуть сповнені, — говориться у заклику конференції, Асоціяція Демократичних Рад працюватиме в напрямі розпущення верховних рад СССР і УССР.

Багдад осудив промову Е. Шеварднадзе

Нікозія. — Коментуючи виступ міністра закордонних справ СССР Едуарда Шеварднадзе на сесії Генеральної асамблеї ООН, політичний редактор іракського інформаційного аґентства заявив, що „погрозливий" тон цього виступу пояснюється „хабарем", який дали Москві „американці і їх союзники — нафтові шейхи".

„Ми кажемо Шеварднадзе: якщо вас не хвилюють дружні відносини з арабами і якщо ви хочете, щоб вас втягнули у ворожий союз з американцями, то арабів також не хвилюють люди вашого сорту", — заявив іракський діяч, імени якого аґентство АП не повідомляє.

У зв'язку з тим, що в район можливих боїв продовжують прибувати військо і бойова техніка обох сторін, а конфлікт між Іраком і оточуючим світом не подає ніяких надій на швидке розв'язання, ціна на нафту підскочила майже на 40 долярів за ґальон, а курс акцій на токійській біржі впав до найнижчого рівня за останні 32 місяці. Аґентство АП повідомило, що в районі Перської затоки нині перебуває 165 тисяч американських вояків і моряків.

У середу, 26-го вересня, американське командування повідомило, що в затоку ось-ось увійде літаконосець „Індепенденс", на покладі якого — коло 70 бойових літаків. Останній раз американський літаконосець („Констеллейшен") заходив у Перську затоку в 1974 році.

Інший літаконосець, „Джан Кеннеді", перебуває в Червоному морі, де протягом місяця знаходився і літаконосець „Саратоґа", який минулого тижня повернувся в Середземне море. В загальній кількості американська ескадра в цьому регіоні включає приблизно 50 кораблів.

Виступаючи в середу в Москві на бріфінґу для совєтських і чужинецьких журналістів, речник міністерства закордонних справ СССР Геннадій Ґерасімов заявив, що Совєтський Союз „зі своєї доброї волі, без всякого натиску — згідно з новим політичним мисленням — вирішив приєднатися до інших членів Ради Безпеки в прийнятті відповідних резолюцій".

Відповідаючи на запитання, чи можна пояснити виступ Е. Шеварднадзе в ООН як ознаку того, що СССР може взяти участь у воєнних операціях проти Іраку, Ґерасімов сказав: „Якщо вдихнемо повністю життя у воєнно-штабний комітет при ООН, якщо Рада Безпеки прийме рішення надати їй збройні сили, якщо ми там будемо діяти на підставі повної згоди, то це означає, що ми також будемо брати участь в міжнародних силах".

М. ҐОРБАЧОВ „УКАЗАМИ" ХОЧЕ ПОПРАВИТИ ЕКОНОМІКУ

Москва. — Генеральний секретар ЦК КПСС і президент СССР з диктаторськими повновластями Міхаїл Ґорбачов, знову видав новий президентсьуий „указ" тим разом скерований проти тих республік, підприємств, колгоспів і радгоспів, які нібито „затримують" доставу харчових продуктів і зменшели продаж продуктів для держави.

Використовуючи надане йому Верховною Радою СССР ще одне уповноваження в економічних справах, М. Ґорбачов, який, до речі, не знає на яку стати, підтримувати „централіста" Ніколая І. Рижкова і його брежнєвського типу економічний плян, чи піти за порадами його власних економістів, які в більшості підтримували плян академіка Станіслава Шаталіна, головного дорадника президента в економічних справах, про цілковитий перехід економіки на систему вільного ринку, так званий „плян-500" з частинною контролею всесоюзного уряду і повною економічною суверенністю республік.

Суверенности й незалежности комуно-московські імперіялісти бояться як вогню і власне тому, всі, що виступають за збереження імперії, вважають, що такий шлях є безпечним для московського центру, — кажуть добре поінформовані знавці підсовєтської проблематики.

Проголошуючи „ще один указ" М. Ґорбачов намагався пояснити, що він робить це для „стабілізації економіки" і „захорони консументів", які, мовляв, стали неспокійними у зв'язку з браком основних, зокрема харчових продуктів. В багатьох містах СССР, зокрема в Російській Федерації, а найбільше в Москві, трапляються вже випадки насильства, вибивання вікон у харчових склепах, побиття продавців тощо.

Ситуація є застрашуючою в багатьох частинах СССР, — каже М. Ґорбачов, — а неспокій серед населення поширюється з кожним днем.

Покликаючись на спеціяльний „указ" президента, Рада Міністрів СССР, тобто уряд прем'єр-міністра Н.І. Рижкова, має право втручатися безпосередньо до республіканських справ, що, знову ж таки на думку політичних спостерігачів, є втручанням „центру" до внутрішніх справ республік, які недавно проголосили свою суверенність і цю суверенність, хочуть цього чи ні, кремлівські лідери мусять хоч поверховно шанувати. Крім того, драстичні потягнення, чи покарання, як говориться в „указі" президента М. Ґорбачова, можуть викликати гостру реакцію населення в республіках і започаткувати нові масові демонстрації ініційовані опозиційними до комунізму політичними партіями.

Навіть серед керівних кіл в Комуністичній партії і уряді існують сумніви, чи шляхом ще одного президентського „указу" можна буде поправити економічну ситуацію. Народи вже зрозуміли, що ані сам М. Ґорбачов, ані уряд Н. Рижкова нездібні розв'язати гострої економічної проблеми, тим більше, що чимраз менше республік і осіб підтримують їхні ідеї.

Покищо не було відкритої реакції на „указ" президента, крім іронічних усмішок західніх спостерігачів. А реакція обов'язково прийде, хочби навіть зі сторони президента Російської Федерації Боріса Єльцина, який не терпить нерішучих політиків.

Отець В. Гр. Ковалик опрацював книжку „Василіяни в Арґентині"

Буенос Айрес, Арґентина. — Цього року тут, накладом ОО. Василіян, з серії Української Духовної Бібліотеки, ч. 75 в опрацюванні о. Володимира Гр. Ковалика, ЧСВВ, появилася науково-популярна книжка в 90-річницю українського поселення у Апостолесі, Місіонесі, Арґентина і в Тисячоліття Хрищення України: 988-1988.

Ця 208-сторінкова книжка, оперта на історичних фактах минулого і теперішнього Арґентини, головно провінції Місіонес, тісно пов'язана з історією українського поселення в Арґентині. Автор цієї книжки — о. В. Гр. Ковалик — є одним із цих, що розбудували релігійне, культурне і національне життя на протязі майже 40 літ. У праці цій не лише написано про існування Василіян в Арґентині, але й про працю іншого дієцезального клеру чи інших законних згромаджень: Отців Салезіян, Францісканів, Дон Оріоне і монахинь: Сестер Василіянок, Служебниць та Катехиток Пресв. Серця Ісусового, як допоміжних сил у співпраці з Василіянами.

Книжку цю — перетkану густо світлинами — можна замовляти, звернувшись на адресу: Rev. V. Kovalyk, OSBM, Casilla, Correo 53, 1923, — Berisso, (Bs. — As), Argentina.

ЗУСТРІЧ З НАУКОВЦЯМИ УКРАЇНИ

Ню Йорк. — Товариство Українських Інженерів Америки та Наукове Товариство ім. Шевченка влаштовує в суботу, 6-го жовтня, зустріч з проректором Київського Політехнічного Інституту д-ром Михайлом Згуровським та викладачами Львівського Політехнічного Інституту д-ром Володимиром Ковалем, д-ром Юрієм Рудавським та д-ром Станиславом Вороновим. Гості з України доповідатимуть про проблеми технічних та економічних наук та сучасний стан на вищих технічних учбових закладах України. Імпреза відбудеться в приміщенні НТШ, 63 Четверта аве. Початок о год. 5-ій по полудні.

Київська кіностудія фільмує український Бавнд Брук

С. Бавнд Брук (Митрополича канцелярія). — Тут від минулого понеділка перебуває група кінематографів з Київської Наукової Кіностудії, яка фільмує всі прояви і аспекти Осідку українського православ'я і місця проживання Патріярха Мстислава.

Патріярх УАПЦеркви і глава УПЦеркви в ЗСА Мстислав, який незабаром відвідає Україну, правитиме в неділю, 30-го вересня, в год. 9-ій вранці Службу Божу в церкві-пам'ятнику св. Андрія Первозванного, яку київські кінематографи зфільмують та включать у науково-історичний фільм з п.з. „ Україна! Надія-любов". Сценарій до фільму опрацьовує літературознавець і публіцист Іван Дзюба, режисером є Володимир Шмотолаха, операторами — Микола Мандрич і Олекса Тесля, звукорежисером є Вадим Пашкевич, монтажером Валентина Бровкіна, а продюсером Вадим Яременко.

Впродовж тижня гості з Києва фільмували тут церкву-пам'ятник, музей, архіви, цвинтар, Дім Української Культури, семінарію св. Софії, бібліотеку, пам'ятники св. Ольги і Владики-Ісповідника Віри В. Липківського.

На недільні Богослуження прибудуть вірні з близьких і дальших околиць.

Устійнено плян поїздки в Україну спортових дружин

Нюарк, Н.Дж. (О.Т.). — Тут в приміщенні Дому УСВТ „Чорноморська Січ" відбулися пленарні наради проводу Української Спортової Централі Америки і Канади, вповні присвячені організації і поїздці збірних дружин УСЦАК в Україну.

Наради відкрив і ними проводив голова УСЦАК Мирон Стебельський, який привітав 11 членів Управи і трьох зацікавлених поїздкою гостей. Згідно з прийнятим порядком нарад, присутні, прийнявши до відома офіційне запрошення УСА і Спортового Комітету Львівської Обласної Ради, що його зреферував голова, одноголосно проголосували розпочати організацію дружин футболу, відбиванки, плавання, тенісу і шахів. Детально, пляни організації реферували приявні ланкові УСЦАК.

Євген Чижович, ланковий футболу, вже має довільне число кандидатів з різних міст ЗСА, з яких весною остаточно буде вибрано 16 найкращих до збірної. До помочі ланковому кооптовано Богдана Ляльку з Рочестеру, дальші місця займуть тренери і провідники активних дружин. О. Лесюк, ланковий відбиванки, запропонував вислати дві чоловічі збірні (одну з Канади) і одну жіночу. Вкоротці будуть назначені тренери і провідники оцих збірних. Євген Зиблікевич, ланковий плавання, заплянував змонтувати збірну з 20-ох плаваків (по 10 в групах жіночій і чоловіків у віці понад 15 років життя). Ю. Савчак, ланковий тенісу, не зважаючи на труднощі з датою поїздки, запевнив, що скомплектує вісімку (по чотири в групах жіночій і чоловіків). Д-р Орест Попович, ланковий шахів, відмітив ентузіязм шахістів щодо тієї поїздки і заявив, що має зголошених п'ять майстрів і одного визначного шахіста, які готові зміряти свої сили з шаховими майстрами в Україні.

Після короткої дискусії затверджено час поїздки, що припадає на другу поло-

(Закінчення на стор. 3)

Народні депутати Києва вивчають українську мову

Київ. — В одному з районів столиці України організовано навчання депутатів української мови.

Згідно з рішенням Президії Ради народних депутатів Радянського району Києва на базі Київського Педагогічного Інституту для народних обранців цього району були організовані курси рідної мови. Парадоксально, але — факт. Депутатський корпус району на 77 відсотків складається з українців. Отже, багатьом з них доведеться вивчати забуту рідну мову, мову своїх батьків, мову, якою вони добре володіли в дитинстві.

Курс української мови прослухають не тільки депутати, але й працівники районного виконавчого комітету, його служб і управлінь. Президія рекомендувала також всім громадським організаціям району та колективам підприємств Києва наслідувати цей приклад.

Група „Яра" підготовляється до прем'єри

Джерзі Сіті, Н.Дж. (О. Кузьмович). — З групою „Яра", а зокрема з її керівником Вірляною Ткач, ми вже добре в редакції знайомі. Вона постійно інформує нас про свої режисерські задуми, так різні від тих, які ми звичайно бачимо в українському театрі. Та й ціла група, хоча працює з українською тематикою, майже в цілості неукраїнська. Це її великий здобуток, що вона зуміла захопити Курбасем, Тичиною, Шевченком чи Сковородою молодих американських акторів. Але про це ми вже писали на сторінках нашого щоденника.

У редакції „Свободи" (зліва): В. Ткач, С. Зєлик, А. Курек.

Тим разом до нас заходять крім В. Ткач, одна із акторок групи „Яра" Аннет Курек і молода українська адептка театрального мистецтва, яку добре знаємо із Студії Мистецького Слова Лідії Крушельницької — Софійка Зєлик. Вони відвідують спершу головного предсідника УНС Уляну Дячук, щоб поінформувати її про підготову прем'єри „Світла зі сходу", бо ж Український Народний Союз щедро відгукнувся на прохання про допомогу.

Але активністю цієї так незвичайної театральної групи, що прибрала назву „Яра" за Курбасем, цікавиться в загальному українська громада і старається їй фінансово допомогти. Ось саме гості інформують, які вони раді, що відома українська піяністка та професор музики Таїса Богданська погодилася дати концерт-бенефіс в неділю, 7-го жовтня в Українському Інституті Америки, о год. 3-ій по полудні, увесь дохід з якого призначений на мистецьку групу „Яра", а співорганізаторами концерту є пластовий курінь „Верховинки" і 64-ий Відділ СУА. Здається, що праця та цікавий почин нашої молодої театральної режисерки В.Ткач і її вірних акторів захопила вже багато осіб. Група однак потребує додаткових фондів, хоча постановка „Світла зі сходу" відбуватиметься в аванґардному театрі „Ля Мама" в Ню Йорку, який частинно покриває кошти вистави.

(Закінчення на стор. 3)

У СВІТІ

ЗГІДНО З ДАНИМИ, опублікованими у звіті Пентаґону про совєтську військову могутність, в минулому році витрати в СССР на військові цілі зменшились на 4-5 відсотків порівняно з 1988 роком. Представник Пентаґону Пет Вілліямс заявив, що від 1985 року, коли Міхаїл Ґорбачов прийшов до влади, витрати Совєтського Союзу на військові цілі щороку зростали на 3 відсотки. При цьому військовий бюджет ЗСА, починаючи від 1985 року зменшувався в середньому на 2 відсотки. Секретар оборони Ричард Чейні зазначив у передмові звіту, що СССР продовжує модернізувати свій стратегічний арсенал. Автори звіту вказують, що спад авторитету совєтських військових сил в країні, вимоги введення добровільної армії, притягнення військових частин для подавлення неспокоїв на національних окраїнах неґативно відобразилися на боєвому дусі військовиків, а особливо на офіцерах.

ГРУПА ЕКОНОМІСТІВ з Совєтського Союзу прибула до Ню Йорку, щоб перейняти досвід капіталістичної біржі напередодні переходу їх країни до ринкової економіки. Як повідомляє „Вол стріт джорнел", вони перебувають на нюйоркській біржі як спостерігачі. Перші враження одного з делеґатів Торгівельної палати СССР Віталія Заплаткіна говорять про те, що для них це дуже важко. Наприклад, про біржу він сказав, як про „дім для психічно хворих, в хаосі якого тяжко знайти будь-яке раціональне зерно". Недавно в Москві було відкрите щось подібне до біржі, а влада Російської республіки прийняла закон, дозволяючий підприємствам здійснювати бизнес із закордонними партнерами на валютній основі. Серед керівництва московської біржі — два американських дорадника. Існування фондової біржі передбачає участь так званих брокерів, яких раніше в Союзі називали „спекулянтами валютою" та їх діяльність переслідувалась. Тепер цю групу людей необхідно буде леґалізувати прийняттям цілого ряду законів.

ПРЕЗИДЕНТ ДЖОРДЖ БУШ проголосив в середу, 26-го вересня, про те, що різкий зріст цін на нафту — безпідставний та з метою стабілізації цін Адміністрація вирішила продати п'ять мільйонів ґальонів нафти із Стратеґічних нафтових резервів. Економісти та експерти вказали на незначну зміну, яку може викликати таке рішення президента Дж. Буша тому, що таку кількість нафти ЗСА імпортує кожних 18 годин. Тоді Дж. Буш сказав, що він готовий збільшити кількість барилок із Стратеґічних резервів для того, щоб „запевнити стійкість в країні". Рішення Адміністрації було мотиване більше політиками, як економістами. Політичні аналітики вказують, що різкий зріст цін на бензину в кінці 1970-их років зруйнував не тільки американську економіку, але й президентуру Джиммі Картера. Для того, щоб запобігти подібним результатам, Адміністрація вирішила вжити заходів та сягнути до Стратеґічних резервів, які, за їх твердженням, були створені для таких ситуацій.

Містерійне пересунення війська викликало занепокоєння в Москві

Москва. — У середу, 26-го вересня, в Москві поширилися чутки про те, що з Рязані в напрямі Москви двигаються більші військові з'єднання. Спостерігачі також побачили незвичайний рух коло забудувань міністерства оборони і КҐБ, а деякі військові з'єднання стаціоновані в Московській області поставлені в гостре поготівля. З Рязані вміжчасі вилетіло у невідомому напрямі 76 воєнних літаків; до „акції" готовилась також дивізія парашутистів, саперні частини, танкові відділи тощо.

Дехто з москвичів повірив посненням міністра оборони маршала Дімітрія Язова і шефа КҐБ Владіміра Крючкова, що військові частини вправляються для участи в листопадовій параді з нагоди Жовтневої революції, але депутати Верховної Ради Російської федерації і чимало скептиків в Москві і Ленінграді, де, як відомо, при керівництві стоять некомуністи, не вірять виясненням Д. Язова і В. Крючкова. Справа опинилася на сесіях обидвох Верховних Рад, СССР і РСФСР. Депутати своїми запитаннями застали фактично генерального секретаря ЦК КПСС і президента СССР Міхаїла Ґорбачова дати їм правдиву відповідь на розповсюджену версію, що, мовляв, армія і КҐБ заплянували перевести державний переворот. Депутати поставили властиво Язова і Крючкова в позицію оборони. Обидва „обвинувачені" заперечили категорично поширювані поголоски про переворот і повторили ранішу версію про осінні маневри і підготову військових частин до листопадової паради. Крючков взагалі не забирав слова в цій справі, кажучи, що керівництво державної безпеки ніколи перед тим не виявляло своїх тактичних операцій.

Кореспондентка газети „Ню Йорк Таймс" Селестія Болен інформує, на підставі розмов з багатьма впливовими особами в Москві, між іншим також із заступником голови Інституту для справ ЗСА і Канади Андреєм Куртіновим і полковником Валерієм Поґребенковим військовим аналітиком в аґентстві „Новості", та іншими, що наказ про пересунення отримали також інші дивізії стаціоновані в Пскові, а також помітні рухи військ в Україні й інших республіках. Зокрема Прикарпатська військова округа поставлена у гостре поготівля. При тому міністерст

(Закінчення на стор. 3)

В АМЕРИЦІ

ЦІЛИЙ РЯД ЗАХІДНІХ дипломатів, а серед них і державний секретар ЗСА Джеймс Бейкер, хвалили Совєтський Союз за попередження президента Саддама Гуссейна про можливість війни у Перській затоці, якщо він не відкличе своїх військ з Кувайту. Знову ж західні спостерігачі твердять, що промова виголошена в ООН минулого вівтірка совєтським міністром закордонних справ Едуардом Шеварднадзе є багатозначною зміною політики Кремля. Тільки два тижні після того, як президент Міхаїл Ґорбачов на пресовій конференції після зустрічі в Гельсінках з президентом Дж. Бушем категорично заявляв про свою опозицію в ужитті будь-якої сили, то його міністер закордонних справ не мало здивував незвичну до несподіванок публіку ООН, суґеруючи, що коли бойкот не зможе переконати Ірак, щоби усунув своє військо з Кувайту, то Москва не відмовиться від підтримки будь-яких військових акцій, схвалених ООН.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc at 30 Montgomery Street, Jersey City, N J 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200
Бюро УНС у Вашінґтоні (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Subscription 1 year — $40 00 6 months — $22 00 3 months — $12 00 UNA members 1 year — $15 00 Change of address — $1 00 Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster Send address changes to
Svoboda 30 Montgomery Street, Jersey City N J 07302
Tel (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City N J

Передплата на рік $40 00 на півроку — $22 00, на 3 місяці — $12 00
Для членів УНСоюзу $15 00 річно За кожну зміну адреси — $1 00
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P O Box 346 Jersey City N J 07303

Інформуймо правильно Україну

Одним із найбільших проявів сучасного визвольного руху в Україні є стихійне обостороннє шукання зв'язків і співпраці між материком і діяспорою. У поверх 60-тирічному періоді існування Залізної завіси, що резмежовувала схід Европи від Заходу, большевицький режим годував своїх громадян пропаґандивними фальшами. Наприклад, нечисленні українські туристи з Америки стрічалися в Україні з гіркими докорами: ,,Чому ви мордуєте бідних муринів?" Підсичуючи расову проблему в Америці большевики заснували у Москві університет імени Люмумби, але швидко перестали хвалитися ним, бо спроваджувані туди чорні студенти почали залицятися до московських дівчат, що прохолодило захоплення ,,бідними муринами". Дезінформація щодо української громади в Америці мала тільки частинний успіх, бо наші земляки в Україні з радістю приймали великі барвисті жіночі хустки і ,,джінси", — найбільш бажаний і популярний крам для збуту на чорному ринку чи товарообміну з селом. Але правдивих вісток про країнську діяспору було мало і дуже поверховно.

Тепер, коли пожвавився персональний рух між Україною та Америкою, наші туристи стали вперше авторитетними інформаторами. На жаль, ці інформації не завжди правильні. Ось перед нами один київський часопис за липень цього року. У ньому довге інтерв'ю з одним українцем з Америки. ,,Будь ласка, скажіть кількома словами про українську громаду в Америці. — Перша еміґрація до Америки була економічною. Ці бідні несвідомі люди вже майже засимілювались. Друга хвиля еміґрації була по війні. Це переважно інтеліґенти, освічені люди, своїх дітей вони виховали в українському дусі..." І дальше 30 рядків дитирамби про нову українську іміґрацію.

Насправді — давня українська іміґрація записалася в історії української діяспори куди кращими буквами. Оті ,,бідні несвідомі люди" до кінця свого життя залишились свідомими українцями і не засимілювалися. Вони, бідні заробітчанці, вивезли із Західньої України глибокий патріотизм і не асимілювалися головно через незнання англійської мови. Важко фізично працюючи, вони збудували церкви, народні доми, заснували братські союзи і їхніми грішми втримувались у ,,старому краю" ,,Просвіти" і ,,Рідна Школа" та будувалися в їхніх рідних селах церкви і читальні. Дві дальші хвилі іміґрації до Америки — після Першої та головно після Другої світової війни — це були дійсно здебільша інтеліґенти. Але поруч із створенням мережі різних установ і організацій, внесли небувале до того часу партійництво, бо привезли зі собою і заснували тут буквально десять політичних партій. У ділянці культури й економіки мають поважні осяги, але в ділянці національної згоди й політики цілком завели. Сьогодні нема в Америці навіть одної зверхньої репрезентаційної організації. Коли в науковому світі прийшло дійсно до співпраці, то в політичному є далі розбрат.

І щодо зберігання своєї національної особовости, заробітчанська іміґрація була куди-куди тугіша, як нова. У згаданому інтерв'ю українець з Америки покликається на себе, що він придбав знання української мови від своїх батьків. Але скільки є довкола нас сумних фактів, що діти нових еміґрантів, освічених людей, увели у власних родинах мову англійську. Славетні молодечі організації ,,Пласт", СУМА і ОДУМ придбалии гарні власні оселі, мають у містах власні домівки, але поза своїми домівками розмовляють одні з одними по-англійськи і коли одружуються, то обоє українці вводять у свої родини мову англійську.

Не треба чорними барвами змальовувати обличчя сучасної української громади в Америці, бо ясні площини таки перемагають темні. Але й не треба забілювати те, що темне і треба триматися обов'язку говорити правду. Краще запитаному відповісти ,,не знаю", ніж фантазувати.

ШВАЙЦАРСЬКИЙ УРЯД подав до відома, що він прийняв рішення негайно вислати до Іраку ліки на суму 13 міл. дол. Передбачається, що в найближчому майбутньому загальна сума висланих медикаментів становитиме суму 25 міл. дол. Про те, чи Швайцарія висилатиме Іракові також харчеві продукти покищо повідомлень немає. Тому, що Швайцарія не є членом Організації Об'єднаних Націй, то її уряд притримується незалежного напрямку у своїх політичних рішеннях.

М. Мельник

ЕКОНОМІЧНА КРИЗА В СССР

Тепер уже подавляюча більшість росіян і навіть російських комуністів знає, що плянова економіка СССР зайшла в сліпий кут і ніякі реформи цього роду економічну систему поправити не можуть. Єдиний вихід зі ситуації, це перехід на економію вільних ринків.

Треба припускати, що Ґорбачов і його найближчі співробітники знали про це ще в 1986 році і тому вони започаткували економічні реформи. Та всі потягнення уряду СССР від того часу вказують на бажання уряду впровадити елементи вільних ринків не тільки поступово, але й поволеньки. І так уряд впровадив закон про кооперативи, про акційні спілки, про оренду і про можливість винаймати землю на довгий реченець разом з можливістю успадкування цього винайму.

Коли Верховна Рада СССР ці закони приймала, тоді багато людей думало, що це малий, але добрий початок, за яким скорим темпом будуть слідувати більш основні реформи. Та так воно не сталось. Замість того почалась публічна нагінка на успішних кооператорів, за якою прийшло піднесення податкових ставок, що в багатьох випадках унеможливило розвиток кооператив.

Надія на це, що закордонні підприємці почнуть інвестувати гроші в СССР була з самого початку цілком невиправдана, тому що основні передумови для таких інвестицій у формі міжнародної виміни карбованця та встановлених ринком цін не існували.

Сьогодні немає сумніву, що економіка СССР є в багато гіршому стані тепер, чим за останні роки Брежнєва, Андропова і Черненка. Чому так сталось?

Основна причина в цьому, що Ґорбачов до значної міри здемократизував політичну систему країни і таким чином забрав партії можливість карати людей за економічні промахи, а зокрема за невиконання плянів. Таким чином він зламав дисципліну, яка до того часу була стрижнем функціонування плянової економії СССР.

Плянова економіка, яка обхоплює усі економічні сектори, без батога, цебто без політичної диктатури, функціонувати не може. У вільній економії саме таким батогом і заохотою до ефективної праці є зиск. Підприємство, яке не працює ефективно, не може конкурувати з іншими підприємствами, що вироблять ті самі речі. У неефективному підприємстві кошти виробництва є вищі, чим дохід із продажу товарів чи послуг за ціни, що їх встановляє не підприємство, а ринок. Іншими словами, підприємство з високими коштами продукції не може підняти ціни на свої вироби, щоб покрити високі кошти продукції, тому що в такому випадку ціни ті будуть вищі чим ціни всіх інших конкурентів і тоді підприємство не зможе продавати своїх виробів. У таких обставинах підприємство мусить банкрутувати.

Основним завданням підприємства у пляновій економіці не є зиск, а виконання пляну обоснованого на цінах, що їх встановляє не ринок, а пляновик. Коли підприємство продукує погані товари, чи не виконує пляну, або виконує плян та кошти продукції є надто високі, або одне, друге і третє, тоді це цілком не значить, що підприємство це буде закрито. В такій ситуації міністерство, що завідує цим підприємством, нормально замінить його адміністрацію.

Ґорбачов цього роду адміністративну дисципліну в основний спосіб послабив, у наслідок чого і міністерства і партійні організації внутрі підприємств почали тратити авторитет. Щоб підприємство могло виконати плян, воно мусить дістати і сировини, і матеріяли у визначеній кількості, і у визначеному часі. Коли ж ці зобов'язання між підприємствами послабнуть, в економії постає хаос. Існує він і тепер, і прискореним темпом поглиблюється. Без радикальних і скорих реформ він може довести до соціяльних розрухів на велику скалю. Китайські головачі цю проблему розуміють дуже добре і тому не поспішають попускати віжок диктатури партії.

У СССР, донедавна ще велика кількість апаратчиків пропонувала поворот до дисципліни старих ,,добрих" часів. Очевидно, під сучасну пору неможливе. Залишається переведення плянової економіки на ринкову. Та тут є друга, а радше друга і третя основна проблема.

У таких країнах, як Польща, Мадярщина, чи Чехо-Словаччина, комуністи втратили владу. Нові антикомуністичні уряди не мали ніяких ідейних застережень супроти вільної економіки. В дійсності, всі вони хотіли

(Закінчення на стор. 4)

Осип Зінкевич

ЗА ЯКУ СТРУКТУРУ ДОПОМОГИ УКРАЇНІ

III.

Всі комітети й товариства існують, як автономні чи незалежні одиниці зі своїми статутами (наприклад, Чикаґо), або і без них.

Не маючи ані статуту, ані принайменше правильника, який нормував би відношення цих комітетів до Екзекутиви Народного Фонду, їхні відгуки на звернення Екзекутиви у фінансових справах були різні. Одні пересилали деяку частину збірних фондів до централі, а деякі, уважаючи себе фінансово незалежними, не відгукувалися. Такий стан утруднював працю Екзекутиви, а на довшу мету, без своєчасного створення відповідної організаційної загальногромадської структури, може позбавити її основної фінансової бази. Дійшло до того, що коли Екзекутива не полаґодила справи купна комунікаційної системи для Руху за зібрані фонди на Рух, тоді кілька комітетів з ініціятиви вашінґтонського такі фонди зложили і цілу систему закупили без узгодження з Екзекутивою.

За яку структуру організованої допомоги Україні?

На жаль, у нас не відбулося дотепер обговорення справи допомоги Україні ані на сторінках преси, ані на будь-якій діловій конференції, а українська громада цим питанням цікавиться, його обговорює, часом дуже палко. Громада хоче, щоб ця допомога була якнайефектовніша, максимальна, багатогранна і раціонально та мудро розподілювана. Вона хоче бути співучасником не лише організування цієї допомоги, але й співучасником її призначення та розподілу.

Організуючи центральну допомогову структуру, виринають два принципові питання: чи в таку структуру мають входити бажаючі комітети й товариства сприяння Рухові й допомоги Україні та крайові громадські, професійні й організації спеціяльного призначення, чи ця структура має складатися з приватних осіб і з членів селективно підібраних комітетів і товариств, однодумців і ініціяторів?

Ґарантом ефективної праці на ближчу і довшу мету може бути лише координаційна центральна установа, побудована на загальногромадській базі, під повною контролею організованої громади.

Досвід попередніх часів показує, що приватна чи напівприватна корпорація, яка розпоряджає громадськими фондами, без контролі громади, перемінюється в закриту від громади групу однодумців без найменшого почуття відповідальности перед нею. Коли громада не є співтворцем структури, коли вона має лише організувати збирання фондів і коли вона не є співвідповідальна за їх розподіл, тоді відбувається глум над тією громадою, що і скоріше чи пізніше доведе до конфлікту між громадою і тими, кому вона дає.

Сьогодні перед нами розпочинається велике діло допомоги відродженню України, її національному й державницькому самоусвідомленню, екологічному очищенню, побудові економічної бази, підготові нових національно-державних кадрів.

Праця, яка стоїть перед нами — це праця не кількох чи кільканадцяти однодумців, одного чи кількох селективно створених чи підібраних комітетів. Це праця всієї громади — всіх товариств і комітетів, всіх колишніх і новостворених фондів, багатьох крайових громадських і професійних організацій, які фе підлягали в один другому, а які співпрацювали б, як рівнорядні партнери в одній центальній координаційній установі.

Кожна інша структура, якими благородними цілями вона не прикривалася б, вона ніколи не зможе виконати тих кольосальних завдань, які сьогодні потрібні у несенні допомоги України.

Допомога жертвам Чорнобиля

Чорнобильська катастрофа й занечищення української землі, води й повітря хемічними препаратами, вимагають окремої уваги й допомоги.

Вислані Фондом Допомоги Дітям Чорнобиля літаки з ліками, вітамінами й іншими препаратами зробили колосальну практичну й моральну роботу. Пораженим занечищеннями і радіяцією людям в Україні повернуто віру, що вони не самі, що після чотирьох років замовчування, українська діяспора й західній світ готові прийти до них з допомогою, яка їм так потрібна.

Початково пов'язаність цього фонду з Рухом була оправдана й доцільна, маючи на увазі, що без Руху і його активної допомоги, партійна адміністрація УССР ніколи не допустила б цієї допомоги на Україну.

Але практика показала, що фізично і практично Рух не має змоги ані приймати, ані зберігати, ані розпоряджати і розподілювати вантажем такого маштабу, як і не має жодної можливости охороняти дорогоцінний вантаж перед розкраданням.

Політична дійсність в Україні змінилася настільки, що висилка медичної допомоги може бути узгоджувана й координована з Міністерством охорони здоров'я під наглядом медичної комісії, яку створено під час лікарського з'їзду в Україні і яку очолює д-р Юрій Щербак та при близькій співпраці з Екологічною комісією Руху.

Фонд Допомоги Дітям Чорнобиля в Америці повинен поповнитися висококваліфікованими фахівцями (а такі у нас є) та поширити діяпазон своєї діяльности на американські державні установи. Нам треба знати, що медична допомога і екологічне очищення України треба розраховувати не на кілька чи кільканадцять мільйонів долярів, а на сотні мільйонів.

Щоб бути якнайбільш ефективним у своїй діяльності, Фонд Допомоги Дітям Чорнобиля повинен взяти до уваги такі рекомендації:

1. Бути формально і практично пов'язаним з Українським Лікарським Товариством Північної Америки.

(Закінчення на стор. 4)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про листи без адресатів

Здається, що треба було б перестати писати про переживання із перших відвідин України, бо може й читачам вже нецікаво наново зустрічатись з цією темою. Але в мене все ще у течці матеріялів та записок залишився один незакінчений розділ, який тяжить на совісті, немов камінь, та не дає психічного спокою та цієї рівноваги, яку вже найвищий час відзискати знову.

Бо як тут мати спокій, коли залишилася ціла гора листів, карточок, які передали мешканці України з надією, що вони знайдуть адресата, хоча його навіть у заголовках тих листів немає. Може не треба було їх брати від тих незнайомих нам людей, що з таким довір'ям, такими сподіваннями клали їх у наші руки. Але якже можна було відмовитись, як сказати ,,ні", коли на вас гляділи сповнені розпукою очі, коли до вас говорили людц, що переживали трагедію, на яку в них не було ніякої розв'язки?

А тепер ці листи без адресата — у моїй течці, то хіба поділюся їхнім змістом із читачами, щоб принаймні в цей спосіб облегшити свою совість.

* * *

,,Прошу Вас і благаю розкрийте зловживання в медицині психіятрів, що мешкають у Міндзраві, Україна. Ці ,,гіпократи" 19 років не дають спокою сину загибшого у вітчизняній війні батька і матері — вдові Бондарю Володимиру Івановичу і Бондар Любові Олексіївні, за критику, за політичні переконання, за відстоювання національної гідности в Українській Академії Наук".

,,Звертаюсь до вас, благаю вас, щоб Ви допомогли розкрити масові репресії по психіятрії, а точніше зловживання психіятрів-комуністів в усіх соціяльних і політичних сторонах нашого життя. Три місяці ми ходили, просили, писали, але ні один депутат Верховної Ради не підняв це питання, а депутатам Демократичного Бльоку закрили рота — Кравчук та інші. Ми не довіряємо психіятрам України, бо вони знівечили наші молоді роки і зараз під час перестройки не зробили жодного кроку по закритій темі. Ці лікарі не варті того, щоб ми їх прохали, бо вони загубили свою національну гідність".

,,Велике спасибі вам, дорогі, милосердні наші друзі за те, що Ви про нас не забуваєте, провідуєтеся до нас і ми Вас теж ніколи не забудемо. Ваш приїзд і ваша тепла щира і милосердна розмова з нами, вистражданими, за довгі роки потерпівшими людьми, це для нас лікарство. Ми висказали вам болі своєї душі, накопичені за довгі роки нашого страдання і цим ми вилікували свої душі і серця. Дорогі наші друзі, я вас дуже прошу допоможіть мені вийти з цього тяжкого становища, з якого я вже довгими роками не можу вибратися і спокійно жити. Від довголітнього тяжкого фізичного каторжного труду передової доярки і переноски на плечах тяжких грузів, я підірвала позвоночок, руки, ноги і увесь організм у цілому та осталась інвалідом другого ступеня".

,,Мій син захворів у 1985 році розсіяною склерозою. Лікувався різними ліками, постійно лікується травами і виварами зел. На стан здоров'я, вплинув невиліковальний грип, перевтома через непосильну працю, а може також тяжке дитинство, зв'язане із висилкою всієї сім'ї на Сибір, коли йому було три роки... Чи було б можливе зорганізувати йому поїздку в Люрд та інших важкохворих людей?"

,,Працюючи останні дев'ять років медичною сестрою в київському психо-неврологічному диспансеру, відмовляючись брати участь у розкраданні медикаментів... я протиставила себе жорстокій системі психіятрії в альянсі з прокуратурою... Вперше я була звільнена з роботи в 1978 році, а відтак шість років терпіла доноси лікарів на мене. В 1985 році мене запроторено в лікарню ім. Павлова. Помимо усіх заходів мене шість років не хочуть зняти із діягнозу психічно хворої".

* * *

Чи знайдуться адресати до тих сумних листів — чи лиш залишаться вони в архіві п. з. ,,Поїздка в Україну"?

О-КА

Софія Майданська

* * *

Мої слова,
сховавшись від зірок,
мов птахи,
засинають на деревах.
Не галасуй,
бо вже колись отак
я найдорожче слово
загубила.
Тоді здавалось йому,
що хтось крадеться,
що хтось чатує на його
відвертість.
Б'ючи крильми,
воно злетіло з криком
і більше вже
ніколи не верталось.

25-РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОГО ІСТОРИЧНОГО ТОВАРИСТВА

II.

З приємністю треба згадати, що нині історики та інші вчені в Україні, які не визнають партійности історичної науки і пропаґують незалежний розвиток української історіографії, не лише позитивно оцінюють довголітню діяльність УІТ і видання ,,Українського історика", але приступають до співпраці в УІТ і стають його членами. Вони підкреслюють потребу дальшого розвитку УІТ і УІ, як виразників української наукової історіографії. Як бачимо. Українське Історичне Товариство започаткувало новий період діяльности, в якому українські історики в діяспорі й Україні започаткували гармонійну співпрацю і спільно робудовують українську наукову історіографію. Це добрий і вийнятково важливий початок, і віримо, що ця співпраця далі розгорнеться і увінчається тривалим успіхом. На теперішньому етапі діяльности перед УІТ стоять такі головні завдання.

1) Об'єднати істориків і дослідників допоміжних історичних наук в діяспорі й Україні, які дальше продовжуватимуть кращі традиції української наукової національної історіографії.

2) Причинитися до дальшої розбудови ,,Українського Історика", як офіціозу УІТ і наукової історіографії та наукового українознавства.

3) Причинитися до повної регабілітації знищених і репресованих українських істориків в совєтській Україні і подбати про видання їхніх праць і монографічних досліджень про їхню діяльність.

4) Далі розбудовувати грушевськознавство і причинитися до видання його епістолярної і іншої творчости, а також дальших досліджень про життя, діяльність і творчість найвидатнішого українського історика. Далі видавати серійне видання ,,Грушевськіяна".

5) Змагати до того, щоб Академія Наук в Києві, а зокрема Інститут історії АН, перестали бути партійними установами, а стали науковими і незалежними від будь-яких партійно-ідеологічних диктатів. Лише тоді зможемо говорити про нормальний розвиток української історичної науки в Україні.

6) Піддержати діяльність усіх українських наукових установ в Україні і діяспорі, які розбудовують українознавчі дисципліни і відкидають принцип партійности історичної науки.

7) Причинитися, у співпраці з іншими науковими установами, до скликання першого наукового конґресу українських істориків, в якому брали б участь дослідники з України і діяспори.

8) Причинитися до видання монографічних досліджень окремих історичних періодів історії України, починаючи від старої і середньовічної доби до наших часів. Також видання нової академічної історії України (збірна праця) і нового нарису української історіографії українською і іншими мовами причиниться до тривалого вкладу в світову історіографію.

9) Звертати оособливу увагу на підготову і видання ретроспективної і біжучої бібліографії історії України, опрацювати бібліографічний словник українських істориків, а також застановитися над іншими важливими довідковими виданнями (довідник до українознавчих архівних фондів на Заході, огляд українознавчих бібліотечних колекцій і інші важливі проєкти). Ці видання можна реалізувати у співпраці з іншими науковими установами, а також у порозумінні з Науковою Радою при СКВУ.

10) Причинитися до видання історичних нарисів української спільноти в діяспорі (збірна праця), а також допомогти в опрацюванні монографічних досліджень українських громад в окремих країнах поселення.

11) Звернути спеціяльну увагу на впровадження предметів історії України в програму американських, канадських, европейських і австралійських та інших університетів.

12) Сприяти розвиткові української національної культури в діяспорі і Україні, а заразом змагати до конструктивної співпраці між науковими установами, які займаються дослідженням історії України.

Ми свідомі, що вищенаведені завдання УІТ можна зреалізувати лише при підтримці української спільноти, яка розуміє вагу історичних дослідів. Деякі проєкти можна реалізувати лише у тісній співпраці з іншими установами.

Тепер, по роках наполегливої праці, звертаємося до української громадськости із заклнком допомогти нам розбудувати матеріяльну базу УІТ і тим самим причинитися до дальшого росту ,,Українського Історика" і реалізації інших важливих науково-видавничих проєктів. На цьому місці складаємо щиру подяку меценатам і членам УІТ, представникам і читачам ,,Українського Історика", нашим приятелям і людям доброї волі, які нам допомогли в праці. Вони стали дійсними будівничими української історичної науки. Ми віримо, що українські установи і громадянство з нагоди 25-ліття існування Українського Історичного Товариства позитивно відгукнуться на наше звернення і допоможуть в розгорненні дальшої науково-видавничої діяльности УІТ. Не можна забувати, що видання єдиного журналу української національної історіографії ,,Українського Історика" — це справа всієї української громади, українського народу.

Розвиток української історичної науки має величезне значення для національного відродження в Україні і взагалі для нашої національної справи, пов'язаної з об'єктивним насвітленням усіх періодів історії України, з правдивою реконструкцією історичної метрики української нації від ранньоісторичних часів до нашої доби. Українське історичне товариство гідно репрезентує українську наукову історіографію на різних наукових форумах. Ми зробили все, що було в наших силах, щоб пильнувати інтереси справжньої української історичної науки та її кращі традиції. УІТ стоїть на сторожі історичної правди української нації. Це надзвичайно відповідальне завдання, яке вимагає наполегливої праці українських дослідників і допомоги українського суспільства.

Президія Українського Історичного Товариства

Устійнено...

(Закінчення зі стор. 1)

вину червня 1991 року, а точ на дата буде встановлена на спільних нарадах з господарями, що відбудеться у Львові в наступному місяці, куди виїжджає М. Стебельський. Рішено, що крім спортовців збірних дружин в поїзді зможуть взяти участь теж члени родин зма гунів і бажаючі симпатики. Затверджено попередню по становy, що кошти квитків на літак покривають собі самі змагуни. Помешкання, харчування і кошти транспорту в Україні фінансуватимуть господарі у Львові. Для покриття коштів вивінування дружин репрезентативними однострoями і інвентарем, буде проведена збірка грошей між симпатиками спорту, фінансовими братськими і суспільно-громадськими організаціями. Вже наплинають зголошення на цю історичну поїздку з різних міст ЗСА. Ще раз пригадується зацікавленим, що в усіх справах поїздки треба писати на адресу: USCAK, 680 Sanford Ave., Newark, N.J. 07106.

ВЕРХОВНИЙ СУД ІЗРАЇЛЯ виніс рішення, що військо має право демолювати хати та крамниці палестинців у смузі Гази на вулиці, де юрба закаменувала, а потім підпалила тіло мертвого вояка. Суд підтвердив рішення армії, що згадане руйнування було конечною військовою потребою, котру могтимуть продовжувати, якщо власникам зруйнованих будинків за них заплатять та забезпечуть їх відповідними житловими квартирами.

Група „Яра"...

(Закінчення зі стор. 1)

Але вистава „Світла зі сходу", що йтиме в часі між 23-им листопадом і 9-им груднем, це не кінець активности цієї динамічної групи та її режисера.

В. Ткач інформує нас, що крім плянів дальших театральних постановок, про які вона не дуже хоче говорити, бо вони в зародку, група „Яра" має перед собою іншу незвичайно радісну та цікаву перспективу. Вона увійшла в зв'язок із Спілкою Театральних Діячів України і група дістала запрошення поїхати в Україну та там з українськими акторами виміняться досвідом та показати їм свій експеримент двомовности у театральному дійстві. У пляні є два тижні проб, а відтак вистави в Києві, Харкові, Львові і Рівному. Як ця плянована поїздка вдасться і чи відбудеться взагалі, залежить у великій мірі від фінансів, бо треба оплатити дорогу в Україну 15 особам. Тому група „Яра" надіється дуже на відрук української громади у формі датків чи патронату. В тій цілі наші гості показують саме випущену нову летючку у чепурній формі зі знімками, інформаціями про групу і дійство „Світла зі сходу", як також із окремим відтинком, яким можна зголоситися на листу адрес, для інформації про діяльність групи. Цікаве, що летючка, хоча майже вповні подана англійською мовою, має цитату з Тичини п.з. „Ритм" українською. Але після розмови з нашими молодими ентузіястами „інакшого" театру нам ясно, що мова тут не є важна, бо як вони нас переконують, „ми пробуємо іти поза мову і поза національний бар'єр, а збирати, 'куски' різних народів. Ми можемо багато сказати до себе і тим ділитися, як люди, незалежно від національної мови".

І доказом того є саме „Світло зі сходу", театральний експеримент, який ми вже бачили у перших пробах весною, а тепер чекаємо нетерпеливо на прем'єру, в якій додано дещо нового з Тичини, дещо викреслено, і тим напевно вистава буде мати інший характер.

Як читаємо в новій летючці, квитки на виставу можна вже замовляти по 10 і 15 дол., телефоночи на число: (212) 475-7710, або щоб дістати також летючку писати на адресу: 306 East 11th St., apt. 3B, New York, N.Y. 10003.

Містерійне...

(Закінчення зі стор. 1)

во оборони і КГБ майже цілковито припинило відпустки для старшин і вояків на необмежений час. А. Куртінов підкреслив, що найбільш правдоподібним висясненням є те, що армія і КГБ хочуть показати свою силу і продемонструвати, що вони є готові дати відсіч кожному намаганні змінити теперішню систему в СССР.

Перший лет

(З нагоди Фортепіянового речиталю Роми Худьо)

Перший лет пташечки, це трепетлива спроба видержливости її крилець, це вияв неабиякої відваги і, сказати б, охоти вирватися у блакитні, залиті сонцем вершини.

„Першим летом" назвав мгр Роман Савицький свою рецензію на виступ 11-річної Роми Худьо, коли вона, у висліді здобуття першого місця в стейтовому музичному конкурсі, виконувала частину фортепіянового концерту ф-моль Баха в супроводі симфонічної оркестри.

Р. Худьо

„Крильцята" Роми тількищо набирали сили, відвагу напевно морозило хвилювання, але свідомість чогось досі небувалого в її молоденькім житті могла створювати почуття радости і завзяття виконати свою ролю якнайкраще.

Проминуло п'ять років і Рома зараз готується до свого першого самостійного речиталю, програму якого виповнять фортепіянові твори різних стилів клясичної музики, інтернаціональної і української. Цього року „перший лет", це не легка спроба вияву технічного вміння рук, емоційних сил і концентрації. Навіть такий молоденький виконавець мав би не тільки відтворити задум композиторів, але й включити в їхню музику свої власні почування, уяву, чи вміти витворити відповідний настрій, бо лише тоді виконання стає легко сприйнятливим і повновартісним.

В сьогоднішніх часах, особливо тут в Америці, коли з дня на день щораз гучнішим стає „рок" і дає можливості швидкого, часто мільйонового заробітку, довголітні студії клясичної музики і її відтворювання може видаватися дивовижним явищем. Але ж ця музика не втратила своєї вартости і досі живе в найкращих музичних центрах, школах і в домах найбільше культурних людей, які охоче створюють своїм дітям догідну атмосферу для її пізнання і плекання.

В такому домі зростала мала Рома, де вже з перших своїх років чула „живу музику, а то й бачила, як її виконували. Трирічною мала вже змогу відчувати різний характер музики, активно відтворювати її ритм і переживати в гурті своїх ровесників в Музичнім Дошкіллі. Його провід в невтомних руках Марти Шлемкевич-Савицької, яка вводить малят у кращий світ, світ казки, що мерехтить багатством повчальних ідей, уяви і фантазії і дозволяє бути активними учасниками цього світу.

На сьомому році життя Рома вписалася до Українського Музичного Інституту в Ірвінгтоні і, весело кажучи, „не виписалася" з нього, аж до минулої зими, коли то склала свій іспит зрілости.

В УМІ її „крильця" міцніли в неймовірному темпі. Після двох з половиною років вона проскочила три семестри і розпочала середні курси навчання з оцінкою „визначно". Це дало їй можливість бути учасницею репрезентативних концертів УМІ, які відбувалися не тільки в Нюарку-Ірвінгтоні, але також в Ню Йорку, Філядельфії, В Гантері і на Союзівці.

Музичний талант Роми підтримувала її початкова цілоденна Українська католицька школа ім. св. І. Хрестителя в Нюарку, в якій вона семирічною розпочала „кар'єру" акомпаньятора хору шкільних дітей. Її музичним вмінням цікавиться зараз провід середньої школи, Овк Нол в Самміт, Н. Дж.,який кожного року висилає Рому на міжшкільні конкурси і фестивалі.

У рості музичного зааван сування відіграли важливу ролю конкурси музичних організацій стейту Ню Джерзі. В них найзамітнішим досягненням Роми була виграша першого місця в конкурсі згаданого вже фортепіянового концерту Баха ф-моль, що його уряджував Брукдейл коледж в Линкрофті, Н. Дж., в 300-ліття народження композитора. У висліді, Рома виконувала другу частину твору в супроводі оркестри і в нагороду одержала пам'ятну гравіровану плитку, яка буде завжди наочним свідком її небуденного успіху.

Крім дипломового іспиту УМІ, Рома склала також з оцінкою „супіріор" іспит у найвищій вимогами категорії, т. зв. „янг артіст" Асоціяції учителів музики в Ню Джерзі.

Активність в музиці не перешкоджала Ромі вивчати балет, бути ученицею Школи Українознавства і щирою пластункою.

Важко не дати цій українській дитині признання, яка в свідомості своїх здібностей, розвиває їх постійною і завзятою працею. Рома вміє протиставитися негативним впливам довкілля, не витрачає дорогого часу своєї молодости на безділля, або пусті, а то навіть шкідливі розваги. Її самостійний, перший концерт, це лет у кращий світ, це її наше свято.

В часі відродження України хочеться бачити відродження серед цієї нашої молоді, яка змогла б вирватися з низин зматеріялізованого світу і, зосередившись у вищі духові вартості, віддала своє знання і працю на потреби української науки, культури і мистецтва тут і в Україні.

Галя Клим

Карпатський Лещетарський Клюб

повідомляє та запрошує своїх Членів, їх Родини та Приятелів на

ТРАДИЦІЙНУ ОСІННЮ ЗУСТРІЧ

що відбудеться

в суботу і неділю, 6-го та 7-го жовтня 1990 р. на СОЮЗІВЦІ

У ПРОГРАМІ:

внутрішні клюбові тенісові змагання у грі чоловіків за ПЕРЕХОДОВУ ЧАШУ д-ра Ярослава Рожанківського та в групах жінок і юнаків.

• Відбиванка • Стріляння • Прогулька в гори •

Реєстрація — год. 10-та ранку
Год. 6-та веч. — КОКТЕЙЛ з ПРИСТАВКАМИ
Год. 7-ма веч. — БЕНКЕТ, РОЗДАЧА НАГОРОД
Год. 9-та веч. — ЗАБАВА

Кімнати замовляти безпосередньо: SOYUZIVKA UNA Estate, Foordmore Rd., Kerhonkson, N.Y. 12446. Tel.: (914) 626-5641.

Увага! Увага!

ПОДАЄМО ДО ВІДОМА, ЩО

ЗАПЛЯНОВАНИЙ З'ЇЗД МІТТЕНВАЛЬДУ

на жовтень 1990 року

переложено

на 26-27-28-го квітня 1991 року

Точні інформації подамо пізніше.

КОМІТЕТ

Світове Братство Карпатських Січовиків, Карпатський Дослідний Центр ім. Юліяна Ревая і Ініціятивна Група Карпатських Українців

запрошує Вас на

ВСЕНАРОДНИЙ З'ЇЗД КАРПАТСЬКИХ УКРАЇНЦІВ ДІЯСПОРИ

що відбудеться

в днях 19-21-го жовтня 1990 року Торонто, Канада в приміщеннях Інституту св. Володимира

620 Спадіна авеню

ПРОГРАМА З'ЇЗДУ:

П'ятниця, 19-го жовтня — Реєстрація учасників З'їзду
Год. 5-та по пол. — Відкриття З'їзду і спільна вечеря

Субота, 20-го жовтня 1990 р.
Год. 9-та рано — Відкриття З'їзду і вибір Президії
Год. 9:30-12-та — Доповіді
Год. 12:30-1:30 — Спільний обід
Год. 2:00-5:30 — Доповіді
Год. 6:00-8:30 вечором — БЕНКЕТ

Неділя, 21-го жовтня 1990 р.
Год. 10-та рано — Соборна Служба Божа і Панахида за поляглих борців Карпатської України
Год. 12:30 — Спільний обід — прийняття резолюції і закриття з'їзду

Д-р Василь Вереш - *Голова Світового Братства Карпатських Січовиків*
Проф. Михайло Пап — *Голова Карпатського Дослідного Центру ім. Ю. Ревая*
Проф. Василь Маркусь — *Голова Ініціятивної Групи Карпатських Українців*

Письмове зголошення участи в цьому історичної ваги з'їзді, просимо чим скорше вислати на адресу:
Prof. Michael Pap
5512 Sheldon Rd., Cleveland, Ohio 44124-1448
Tel. 416-449-1812

У всіх інших справах: замовлення готелю, час приїзду до Торонто, участь в бенкеті — просимо повідомити листовно або телефоном
Mr. Wasyl Tymko
1 High Park Gardens, Toronto, Ont., Canada M6R 1S8
Tel.: 416-766-9817

Управа Українського Музею в Ню Йорку

та

67-ий Відділ Союзу Українок Америки

мають шану запросити Вас на

ОСІННЮ ЗУСТРІЧ

в Українському Освітньо-Культурному Центрі
700 Cedar Road, Philadelphia, Pa.

в неділю, 7-го жовтня 1990 р. о год. 2-ій по пол.

Прибуток на Будівельний Фонд Музею.

- Ведучий програмою — **проф. Олекса Біланюк**
- В програмі виступ **Романа Осадчука** (тенор)
- Виставки: срібних виробів і ювелірних прикрас з **ґалереї Юрія Антоняка** та виставка творів мистця **Богдана Сороки** зі Львова.
- Датки 75 дол. від особи
- Просимо зголошуватися на тел. (215) 247-2586

Український Музичний Інститут Америки, Інк.
Неділя, 7-го жовтня 1990 р., год. 6-та веч.

ДИПЛОМОВИЙ РЕЧИТАЛЬ

Роми Худьо

кл. ГАЛІ КЛИМ

В програмі фортепіянові твори: **Баха, Бетговена, Шопена, Ліста, Дебюссі, МекДавела, Бартока, Лисенка, Нижанківського і Фоменка.**

Заля Українського Народного Дому, 140 Prospect Avenue, Irvington, N.J.

Дохід призначений на потреби українського сиротинця в Прудентополіс, Бразилія

У ДРУГУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ нашого Найдорожчого МУЖА, БАТЬКА І ДІДА

бл. п. мґра СТЕПАНА ДОМАРАДЗЬКОГО

колишнього начальника уряду скарбового

складаємо 100 дол. на РУХ.

дружина — ОЛЯ
сини: БОГДАН
РОМАН з Родиною
дочка — МАРУСЯ

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього 30-го липня 1990 року відійшов у Вічність мій Найдорожчий МУЖ

бл. п. інж. МИХАЙЛО ЛЕСЬКІВ

Цією дорогою складаю Родині, Приятелям сердечну подяку, що своєю участю та щедрими датками вшанували пам'ять Покійного.

На Фонд будови церкви	$700 00
На Служби Божі	90 00
На Фонд Допомоги Дітям Чорнобиля	200 00
Разом	$990 00

Щира подяка Всім жертводавцям.

Дружина ЄВГЕНІЯ

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ нашого Найдорожчого МУЖА, БАТЬКА І ДІДУСЯ

бл. п. ЛЕВА СЕМУЩАКА

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА

в церкві св. Юра в Ню Йорку, Н. Й.
33 East 7th Street

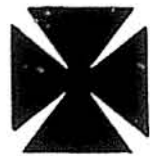
дня 9-го жовтня 1990 р. о год. 8:30 рано.

Просимо про молитви в цей день за душу Покійного.

Дружина — СТЕФАНІЯ
Доньки —
ВІРА з мужем АНДРІЄМ
ЛІДА з мужем РОМАНОМ
Внуки — АДРІЯНА й ОЛЕСЬ

Братство кол. Вояків 1-ої Української Дивізії УНА — Станиця у Філядельфії, Па.

ділиться сумною вісткою з Побратимами та Українською Громадою, що 17-го вересня 1990 р. відійшов у Вічність

сл. п. Іван Книгиницький

кол. вояк 1-ої УД УНА, учасник боїв під Бродами, довголітній член Станиці та української громади.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в четвер, 20-го вересня 1990 р. в церкві св. Миколая, а відтак на кладовище Всіх Святих у Вільмінґтоні, Дел.

Дружині Тамарі, дітям Романові й Ірині та всій Родині висловлюємо щире співчуття.

УПРАВА СТАНИЦІ

З глибоким жалем повідомляємо Рідних, Приятелів і Знайомих, що 6-го вересня 1990 р. відійшов у Вічність на 85-му році життя наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, ДІДО І ПРАДІДО

бл. п. ЮЛІЯН ТУРСЬКИЙ

ур. 7-го липня 1905 р. в селі Ваньовичі біля Самбора, область Львів.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 15-го липня 1990 р. в церкві св. Покрови, Аделаїд, Австралія

Залишив у горю:
дружину — СТЕФАНІЮ
дочок —
ВІРУ з мужем д-ром ЛЮСЕМ МИКИТА і дітьми в Австралії
ЛЮБУ МИКИТІВ з мужем, дітьми і внуками в Америці
ОКСАНУ ВІТЮК з мужем і дітьми в Америці
та ближчу і дальшу Родину в Україні

За яку ...

(Закінчення зі стор. 2)

2. Покликати до життя загальногромадський контрольний орган.

3. Координувати збирання і несення медичної допомоги, визначити пріоритети та узгоджувати розподіл з лікарською комісією, яку очолює Ю. Щербак та постійно консультуватися у дот' іних справах з Рухом.

4. Розглянути можливість пересилки допомоги якнайдешевшими засобами (кораблі), якщо оплата дотеперішнього вантажу літаками є така висока, як про це кружляють поголоски (про це фонд ще не звітував), маючи при цьому на увазі, що фонди на оплату пересилки вантажу треба таки зібрати серед української громади.

5. Якщо фонд звертається до громади за пожертвами, то він повинен бути перед нею точно відчитний з зібраного, з призначення допомоги і її розподілу.

Фонд Допомоги Дітям Чорнобиля напевно щедро підтримує українська громада і її установи, якщо він перейде з приватної чи напівприватної фундації на загальногромадську.

Що пропонує проєкт статуту Статутової комісії?

Статутова комісія, вибрана на першій конференції Народного Фонду 24-го березня і в склад якої входять Богдан Витвицький — голова, Володимир Баранецький, Мирон Гнатейко, О. Зінкевич і Володимир Сосяк (який участи у праці комісії не бере) — члени, відбула ряд засідань в останніх кількох місяцях. Вона розглянула різні пропозиції, зокрема справу відношення запропонованої нової структури до американських правних і податкових законів. Хоч не в усьому члени комісії були однозгідні, вони, маючи почуття великої відповідальности перед українською громадою, поставили перед собою завдання випрацювати проєкт найбільш працездатної структури, в якій спільно, за відповідним ключем, могли б працювати різні групи, фонди й организації. Комісія запропонувала дуже чітку структуру, беручи за основу українську організовану громадську реальність, існуючі комітети, товариства й фонди.

Проєкт статуту пропонує триступеневу структуру центральної координаційної установи з назвою „Комітет (або Товариство) Допомоги Україні", керівні органи якої виконували б такі функції:

1. Координуючо-дорадчу — Рада Директорів, 2. Виконавчу — Екзекутива, 3. Надзірну — Контрольна комісія.

В Раду Директорів входили б за відповідним ключем представники існуючих фондів, комітетів і товариств, крайових громадських, професійних і організацій спеціяльного призначення. Рада розглянула б потреби Руху й інших організацій України і рекомендувала б розподіл допомоги в узгодженні з Рухом і унапрямлювала б працю Екзекутиви.

Екзекутива, обрана на з'їзді, разом з рядом фахових комісій, створила б механізм розподілу допомоги і займалася б технікою розподілу, а також працювала б на відтинку зовнішніх зв'язків, підготови кадрів, влаштовування студентів і фахівців на студії і на практику.

У такій структурній системі, щоб не входити в конфлікт з американськими правовими і податковими законами, кожний фонд, комітет і товариство були б фінансово незалежними одиницями і були б належно репрезентовані в Раді Директорів. На рекомендацію Ради Директорів чи в узгодженні з нею, вони розпоряджали б зібраними фондами і допомогою.

Дотримуючись принципу координації і узгодження, а не централізації, така центральна координаційна установа зможе більше зробити та виконати відповідну і відповідальну роботу краще, як будь-яка інша структура чи установа.

Деякі принципові положення

Ясність у постанові праці, чіткість структури, недвозначне з'ясування обов'язків і компетенцій членів Ради Директорів і членів Екзекутиви та ясне опреділення функцій, завдань, відповідальности і компетенцій окремих фондів і осередків (комітетів і товариств) дозволить керівним органам оминути ряду непорозумінь, які дуже часто є гальмом у конкретній і практичній праці.

Новій координаційній установі треба мати на увазі хоч кілька принципових положень (а їх може бути й більше), з'ясування яких улегшило б працю і діяльність. До важливіших вартувало б зарахувати:

1. Утворення і сіяльність Руху в Україні, склад його керівних органів, його місце й позиції серед багатьох інших національно-демократичних груп і організацій, ставлять його на перше місце в реальності теперішньої України. Зорганізування Ланцюга Єднання 21-го січня цього року, Днів Козацької Слави, праця у Верховній Ради — викликали повне довір'я до нього і його керівників. Тому із-за цього довір'я до Руху, зібрана допомога в Америці комітетами сприяння Рухові й допомоги Україні та окремими фондами повинна бути призначувана і розподілювана у повному узгодженні і координації з Рухом.

2. В Америці тепер діє вже біля 30 товариств і комітетів, фондів та організацій спеціяльного призначення (наприклад, АОЛПУ), Комітет Оборони й Допомоги УЗХ, Американці за Демократію в Україні й інші), які займаються допомогою Рухові чи Україні в загальному. Рух адміністраційно, практично і фізично в сьогоднішній ситуації не є спроможний полагоджувати справи допомоги з кожним комітетом і з кожною організацією окремо, на індивідуальній базі. Для цього Рух мусів би мати великий бюрократичний апарат. Тому лише центральна координаційна допомогова установа може бути для Руху і для допомоги національному і політичному відродженню України справжньою допомогою, а не ще одним додатковим тягарем.

3. Зібрані фонди не можуть бути власністю центральної координаційної установи, того чи іншого фонду чи комітету. Їх збирає і жертвує громада на допомогу Україні і на таку лише ціль вони можуть бути зужиті.

4. Вся праця центральної координаційної установи і всіх організацій, які входитимуть згідно зі статутом у її структуру, має бути відкрита для громади і перед нею повинні звітувати керівні органи про зібрану допомогу і її розподіл.

5. Центральна координаційна установа і її складові установи не сміють займатися чи виконувати таку працю, про яку не могли б відкрито звітувати в українській пресі діяспори чи України.

Установчий з'їзд 10-12-го листопада

Установчий з'їзд 10-12-го листопада, який одноголосно одобрила екзекутива Народного Фонду на її засіданні 7-го вересня, підготовляє Організаційна комісія, в склад якої входить чотирьох членів Екзекутиви, представники комітетів і товариств та фондів допомоги Україні УНС і УБС (про що були повідомлені всі комітети й товариства). Не зважаючи на те, що готуються Загальні збори зовсім іншого характеру й іншого складу їх учасників на 13-го жовтня, Установчий з'їзд буде першим форумом, на якому можна буде ясно і недвозначно ставити питання допомоги Україні разом з представниками Руху та спільно визначити найбільш важні і першочергові потреби й пріоритети.

Несення допомоги Україні не повинно бути одностороннім накидуванням з Америки (чи й з інших країн) дуже часто не найважливішого, а другорядного. Без участи у несенні такої допомоги представників Руху і без координування з ними, така допомога стане середником не долання труднощів, а створювання їх.

Перед українською громадою Америки стоїть сьогодні важливе завдання: допомогти у подоланні тих труднощів, які у нас заіснували, довести до узгіднення і координації всіх допомогових акцій. Беручи до уваги помилки минулого, створити таку загальногромадську структуру, яка не ділила б нас, а навпаки зближувала у конкретній праці. Установчий З'їзд 10-12-го листопада покаже, чи у світлі подій в Україні і її потреб ми зможемо піднестись понад тим усім, що нас ділить, чи маючи свої відмінні погляди і переконання, ми зможемо спільно працювати й іти вперед, чи завернемо колесо нашої еміґрантської історії назад.

Хочеться вірити, що долаючи всі наші труднощі, ми таки підемо вперед і відкриємо нову і світлу сторінку історії нашої діяльности у цій країні.

Редагує Омелян Твардовський

УСПІШНІ ВИСТУПИ ТЕНІСИСТКИ „Ч. СІЧІ" Р. МАТКІВСЬКОЇ

У четвер, 13-го вересня, Роксоляна Матківська, чолова тенісистка „Ч. Січі", п'ятикратна чемпіонка УСЦАК, розпочала свої тенісові ігри за першенство середніх шкіл Ню Джерзі. В перших змаганнях Роксана, репрезентуючи середню школу Миллбирн, перемогла репрезентантку школи Вестфілд Ґлорію Ко вислідом 6:1, 6:0. У суботу, 15-го вересня в місті Монтклер, Н.Дж., розпочався 5-ий запрошений турнір, в якому взяла участь теж тенісова дружина Миллбирн. В першій рунді середня школа Миллбирн здобула перемогу над дружиною школи Мавнтейн Лейк, 5:0. В поодинокій ігрі Роксана елімінувала Сару Карлсон вислідом 7:5, 6:1. В черговій рунді, що була півфінальною, Миллбирн знову переміг сухим вислідом 5:0, цим разом школу з Рамапо, Н.Дж. Роксана перемогла чолову тенісистку Рамапо Алікс Бранденгавзен вислідом 6:3, 6:1. В неділю, 16-го вересня, відбулися фінальні ігри, в яких дружина Мілбирн зазнала поразки вислідом 3:2. І в цих фінальних змаганнях Матківська показала вищу клясу. Єдина з дружини Миллбирн здобула перемогу з першою ракетою школи Гаддонфілд, Сарою Бартлетт, вислідом 6:4, 4:6, 6:4.

1-ша футбольна дружина „Ч. Січі" розпочала сезон 23-го вересня на виїзді в Газлет, Н. Дж.

Замість 16-го вересня, коли мали відбутися перші змагання „Ч. Січі" на площі Фарчерс Ґров, але були відкликані ліґою, цьогорічний сезон „Ч. Січ" розпочала в неділя 23-го вересня, на виїзді в місті Газлет з місцевим клюбом „Гарікейнс". Провідник і тренер дружини Михайло Паливода із 28-ми кандидатів до дружини зареєстрував до складу таких: І. Лисяк, М. Хамуляк, Т. Науменко — воротарі, В. Науменко, І. Паливода, М. Дворський, Ф. Наполі, М. Торій, К. Равш, Б. Муніз, Л. Голубець, О. Василак, Я. Твардовський, С. Даник, Д. Панційо, М. Погода. Друга дружина в дивізії, 30 років і старші, розпочне сезон весною, коли буде зформована ліґою ця група.

(от)

УСК Ню Йорк відбув серію товариських зустрічей

Перша дружина УСК-у, що в цьому році виступатиме в II дивізії Космополітальної Ліґи, відбула серію товариських зустрічей, в яких тренер С. Коваленко, випробовував ряд нових футболістів і між ними кількох українського походження: Р. Валіґуру і С. Качурака з Південної Америки, а також Л. Бросіяка, які мають виступати в складі у новому сезоні. Досі УСК відбув такі зустрічі:

УСК — Філямінезе СК		1:2
УСК — „Дія Бразіл" СК		0:0
УСК — Юньйон СК		2:1
УСК — Польонія		2:2
УСК — Квін Юнайтед СК		6:2
УСК — „Іберія"		3:1

Найкращим стрільцем в цих зустрічах виявився Роман Плісак зі Львова, який свого часу виступав у складі Донецького „Шахтаря.

Провід ланки УСК-у закликає всіх українських футболістів, що виступають в чужих клюбах, включитися до складу нашої дружини. Немає жодної причини для того, щоб наші футболісти тинялися між чужими в ролях слуг, коли в Ню Йорку, Йонкерсі і Північному Ню Джерзі є активні добрі українські дружини.

С.К.

ВІСТІ З УКРАЇНИ

Миколу Павлова звинуватили в націоналізмі...

Сучасний футбол в СССР багатий на різноманітні інтриґи, скандали, перевороти і сенсації. Гра в останньому часі не викликає зацікавлення, її відвідує дуже мало глядачів. Імперський футбол переживає серйозну кризу і тепер вже, мабуть, немає найменшого вигляду її побороти російським політрукам. Від чемпіонату СССР вже відмовилися грузинські і литовські футбольні Федерації, їх слідами плянують піти Федерації тих республік, що проголосили суверенітет. Прагнуть до цього велика більшість футбольних клюбів України, але, очолена росіянином Фоміних, Федерація Української РСР згідно із вказівками з Москви, усіми можливими засобами старається не допустити до цього. Ми вже згадували про зустріч тренерів і футбольних діячів України, що її влаштувала ця Федерація, де велика більшість висловилася за вихід українського футболу з Федерації СССР та встановлення національного чемпіонату України.

Нині українські футбольні діячі підготовляють плян реорганізації футбольного спорту в Україні та вступу до ФІФА.

А тим часом російські завойовники в Україні „гуляють" неначе господарі, на догоду Фоміних, позбавляють праці тих футбольних діячів, які досі висловилися за національний футбольний чемпіонат України. Недавно жертвою став головний тренер клюбу „Таврії" з Симферополя, що в Криму. Як відомо, Микола Павлов на вже згаданих зборах в ролі головного тренера „Таврії", ясно і недвозначно висловився за те, щоб Україна встановила свій національний чемпіонат. Швидко після того проти нього посипалися різні інсинуації, наклепи, почалися шикани проти футболістів, стримали для них обіцяні за виступи різні добродійства. У висліді цього Павлов був змушений резиґнувати. Тепер Павлову закинули націоналізм, про що появилася кореспонденція в московській газеті „Советский спорт" в числі з 28-го серпня ц.р. Між іншим, там написали, що, мовляв, „народи Криму ведуть боротьбу за автономію, за статус всесоюзної 'здравниці', а Павлов своїм виступом мішається до політики". Іншими словами, бажає „українізувати Крим. Ось де зарита собака...

Недавно ми теж згадували про те, що врешті і Валерій Лобановський приєднався до українського національного фронту в спорті, висловившися за встановлення національного футбольного чемпіонату України. І раптом агентство АП повідомило, що Лобановський виїжджає на дворічний контракт на працю головного тренера збірної Об'єднаних Арабських Еміратів, яку тепер займав бразилієць Альберто Перрейра. Найближчим часом керівництво київського клюбу „Динамо" має призначити нового тренера. Появилися досі ще не підтверджені вістки, що вкоротці цей київський клюб має змінити назву і буде виступати в синьо-жовтих одностроях.

(от)

Економічна...

(Закінчення зі стор. 2)

позбутись цієї іллогічної системи чим скоріше. В СССР політичний переворот прийшов не знизу, а згори. Комуністична партія в основному залишилася при владі і її не так легко перелицювати на ліберальних демократів.

Під сучасну пору балаган у пляновій економіці СССР дійшов до того пункту, що навіть Горбачов нарешті завважив, що ця його політика маленьких і повільних кроків бажаних наслідків дати не може. Пропозиції реформ, що їх випрацювали Шаталін і Петраков, стали актуальними. Коли ці реформи прийнято, тоді у відносно скорому часі економіка СССР стала б економікою вільних ринків. У основному, плян Шаталіна пропонує встановлення приватної власности, зокрема на селі, продажу державних підприємств, продажу мешканевих будинків, створення банкової системи і грошову реформу, яка запевнила б вільний ринок для карбованця.

Та плян цей заторкає в найбільш основний спосіб політичну структуру СССР. Продажі землі селянам, як теж і продаж підприємств і будинків мали б перевести республіки, а не центральний уряд. Ще важливішою є пропозиція, щоб податки стягали республіки. Коли б цей плян увійшов в життя, тоді центральний уряд був би втримуваний республіками і тоді, можливо, крім закордонної політики та оборони, йому б нічого іншого не залишилось. Цього роду документ Боріс Єльцин передав 4-го вересня Верховній Раді Росії.

Очевидно, Горбачов буде робити все, щоб не допустити до значного ослаблення центрального уряду імперії. Чи йому це вдасться, залежить до великої міри від уряду і парляменту Росії як теж і від урядів , і верховних рад поодиноких республік.

Приватна власність — це основа, на якій спирається економіка вільних ринків. Закон про довготривалий винайм землі приватної власности заступити не може. Поодинокі люди і підприємства мусять мати свободу, щоб землю без ніяких адміністративних перешкод в скорому часі продавати і купувати. Єльцин це розуміє, а Горбачов цього роду ідеї приватної власности ставить опір. Він хоче цю проблему розв'язати за допомогою плебісциту. Не знати, чи він надіється, що люди пропозицію цю відкинуть, чи це є тільки спроба перешкодити Єльцинові у скорому впровадженні реформи.

Як я уже згадав вгорі, збирання податків це, в основному, проблема політична. З економічного штандпункту не було б великої різниці між двома альтернативами. Коли б у СССР впроваджено економічну структуру вільних ринків і податки стягав би центральний уряд, тоді з точки зору податкової системи, СССР був би досить подібний до Америки. У зв'язку з цими проблемами останніми часами деякі люди цитують Леніна, мовляв, Росія без України, це як людина без голови і тому росіянам треба б за всяку ціну затримати Україну. У світі модерних національних економій така ідея є чистим абсурдом. Японія стала першорядною економічною потугою без ніяких природних багатств. Сьогодні про економічний успіх рішають не природні багатства (яких Росія має досить), а виховання і вишкіл населення. І коли сьогодні величезна кількість росіян хоче затримати авторитет центрального уряду у збиранні податків і таким чином продовжувати цілковиту політичну гегемонію в Україні, тоді їхні мотиви не є економічні. Їм просто подобається статус великої потуги, хоч статус той їм ніякої іншої користи принести не може. Мабуть і тут є основна різниця між таборами Єльцина і Горбачова.

Проблеми ці дійсно основні. Чи Єльцин остаточно впровадить плян Шаталіна в Росії, не дивлячись на Горбачова? Чи перенесе він авторитет збирання податків з Москви Горбачова до Москви Єльцина? А може він ще піде на компроміс? Чи податки в Україні будуть збирати і ними розпоряджати українці, чи росіяни? Відповіді на ці питання прийдуть, мабуть, досить скоро.